

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Matematyka – poziom rozszerzony

Klasa 1

Ocena śródroczna

LICZBY RZECZYWISTE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podaje przykłady liczb: naturalnych, całkowitych, wymiernych, niewymiernych oraz przyporządkowuje liczbę do odpowiedniego zbioru liczb -rozkłada liczby naturalne na czynniki pierwsze (proste przypadki) - rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone - stosuje cechy podzielności liczb - podaje dzielniki danej liczby naturalnej - porównuje liczby wymierne - podaje przykład liczby wymiernej zawartej między dwiema danymi liczbami oraz przykłady liczb niewymiernych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znajduje największy wspólny dzielnik i najmniejszą wspólną wielokrotność liczb - oblicza potęgi o wykładnikach wymiernych - zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o wykładniku wymiernym - zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o danej podstawie - upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach (proste przypadki) - wykonuje działania na pierwiastkach tego samego stopnia, stosując odpowiednie twierdzenia - wyznacza podstawę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje ogólny zapis liczb naturalnych: parzystych, nieparzystych, podzielnych przez 3 itp. -przedstawia liczbę naturalną w postaci iloczynu liczb pierwszych (trudniejsze przypadki) -wykorzystuje dzielenie z resztą do przedstawienia liczby naturalnej w postaci $a \cdot k + r$ -konstruuje odcinki o długościach niewymiernych -wykonuje działania łączne na liczbach rzeczywistych (trudniejsze przypadki) -zamienia ułamki dziesiętne na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyciąga czynnik przed znak pierwiastka dowolnego stopnia, włącza czynnik pod znak pierwiastka dowolnego stopnia -usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\sqrt[3]{a}$ -upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach (trudniejsze przypadki) -porównuje liczby przedstawione w postaci potęg (trudniejsze przypadki) -stosuje twierdzenia o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi do uzasadnienia równości wyrażeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących podzielności liczb -udowadnia prawa działań na potęgach o wykładnikach naturalnych (całkowitych) -dowodzi niewymierność niektórych liczb, np. $\sqrt{2}, \sqrt{3}$ -dowodzi, że suma (iloczyn) liczby wymiernej i niewymiernej jest liczbą niewymierną -rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące liczb rzeczywistych

<ul style="list-style-type: none"> - zaznacza na osi liczbowej daną liczbę wymierną, odczytuje z osi liczbowej współrzędne danego punktu - przedstawia liczby wymierne w różnych postaciach - wyznacza przybliżenia dziesiętne danej liczby rzeczywistej z zadaną dokładnością (również przy użyciu kalkulatora) oraz oblicza błąd przybliżenia - wyznacza rozwinięcie dziesiętne ułamków zwykłych, zamienia ułamki dziesiętne o skończonym rozwinięciu dziesiętnym na ułamki zwykłe - wykonuje proste działania w zbiorach liczb: całkowitych, wymiernych i rzeczywistych - oblicza wartość pierwiastka dowolnego stopnia z liczby nieujemnej oraz wartość pierwiastka nieparzystego stopnia z liczby rzeczywistej - porównuje liczby przedstawione w postaci potęg (proste przypadki) - stosuje równości wynikające z definicji 	<p>logarytmu lub liczbę logarytmowaną, gdy dana jest wartość logarytmu (proste przypadki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się procentami w rozwiązywaniu prostych zadań praktycznych 	<p>ułamek zwykły</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje pierwiastki bez użycia kalkulatora - wyznacza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki, stosując prawa działań na pierwiastkach 	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza, o ile procent jedna liczba jest większa (mniejsza) od drugiej - rozwiązuje złożone zadania tekstowe, wykorzystując obliczenia procentowe 	
---	--	--	--	--

<p>logarytmu do prostych obliczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyłącza czynnik przed znak pierwiastka kwadratowego - usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\frac{1}{\sqrt{a}}$ - przekształca i oblicza wartości wyrażeń zawierających pierwiastki kwadratowe (proste przypadki) - szacuje wartości liczb niewymiernych - zapisuje i odczytuje liczbę w notacji wykładniczej - wyznacza liczbę, gdy dany jest jej procent - oblicza procent danej liczby - interpretuje pojęcia procentu i punktu procentowego - oblicza, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba 				
--	--	--	--	--

JĘZYK MATEMATYKI

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -posługuje się pojęciami: zbiór, podzbiór, zbiór skończony, zbiór 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zapisuje zbiory w postaci przedziałów liczbowych, np. $A = \{x \in \mathbf{R}: x \geq -4 \wedge x < 1\}$ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyznacza iloczyn, sumę i różnicę danych zbiorów oraz dopełnienie zbioru 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje przekształcenia algebraiczne do rozwiązywania równań i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -formułuje i sprawdza hipotezy dotyczące praw działań na zbiorach

<p>nieskończony</p> <ul style="list-style-type: none"> -opisuje symbolicznie dane zbiory -wymienia elementy danego zbioru oraz elementy do niego nienależące -posługuje się pojęciem iloczynu, sumy oraz różnicy zbiorów -zaznacza na osi liczbowej przedziały liczbowe -wyznacza przedział opisany podanymi nierównościami -wyznacza iloczyn, sumę i różnicę przedziałów liczbowych oraz zaznacza je na osi liczbowej -rozwiązuje proste nierówności liniowe, sprawdza, czy dana liczba spełnia daną nierówność -zaznacza na osi liczbowej zbiór rozwiązań nierówności liniowej -wylącza wskazany jednomian przed nawias w sumie algebraicznej -mnoży sumy algebraiczne przez siebie oraz redukuje wyrazy podobne w otrzymanej sumie -stosuje wzory skróconego mnożenia do przekształcania 	<p>$= < -4; 1)$</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje interpretację geometryczną wartości bezwzględnej liczby do rozwiązywania elementarnych równań i nierówności typu $x = a, x < a$ -stosuje interpretację geometryczną wartości bezwzględnej liczby do rozwiązywania równań i nierówności typu $x - 3 = 3, x + 4 \leq 1$ 	<ul style="list-style-type: none"> -zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających układ nierówności liniowych z jedną niewiadomą -wykonuje złożone działania na przedziałach liczbowych -zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych -przeprowadza dowody, stosując działania na wyrażeniach algebraicznych -stosuje wzory skróconego mnożenia do przekształcania wyrażeń algebraicznych -stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach $a + b\sqrt{c}$ -usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\frac{a}{b \pm c\sqrt{d}}$ -wyprowadza wzory skróconego mnożenia 	<p>nierówności (trudniejsze przypadki)</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym -upraszcza wyrażenia algebraiczne, korzystając z własności wartości bezwzględnej -wyznacza przedziały liczbowe określone za pomocą wartości bezwzględnej -wykorzystuje własności wartości bezwzględnej do rozwiązywania równań i nierówności z wartością bezwzględną typu $2x - 3 = 5, 3x + 1 > 7, \sqrt{x^2 + 4x + 4} \leq 2$ -zaznacza w układzie współrzędnych zbiory punktów, których współrzędne spełniają warunki zapisane za pomocą wartości bezwzględnej 	<ul style="list-style-type: none"> -dowodzi podzielności liczb w trudniejszych przypadkach -stosuje wzory skróconego mnożenia do dowodzenia twierdzeń -rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące zbiorów i własności wartości bezwzględnej
--	--	--	---	---

<p>wyrażeń algebraicznych w prostych przypadkach</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje przekształcenia wyrażeń algebraicznych do rozwiązywania prostych równań i nierówności -oblicza wartość bezwzględną liczby rzeczywistej -zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych w prostych przypadkach 				
--	--	--	--	--

UKŁADY RÓWNAŃ

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podaje przykładowe rozwiązania równania liniowego z dwiema niewiadomymi -sprawdza, czy podana para liczb spełnia dany układ równań -wyznacza wskazaną zmienną z danego równania liniowego -rozwiązuje układy równań metodą podstawiania (proste przypadki) -rozwiązuje układy równań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosuje układy równań liniowych do rozwiązywania prostych zadań tekstowych -określa, ile rozwiązań ma dany układ równań w prostych przypadkach -do danego równania dopisuje drugie równanie tak, aby rozwiązaniem była dana para liczb 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zapisuje w postaci układu równań podane informacje tekstowe -dobiera współczynniki liczbowe w układzie równań tak, aby dana para liczb była jego rozwiązaniem -określa, ile rozwiązań ma dany układ równań -rozwiązuje układy równań w trudniejszych przypadkach, stosując przekształcenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dopisuje drugie równanie tak, aby układ był sprzeczny, oznaczony, nieoznaczony -zapisuje rozwiązanie układu nieoznaczonego -stosuje układy równań do rozwiązywania zadań tekstowych, w tym zadań dotyczących prędkości oraz wielkości podanych za pomocą procentów: stężeń roztworów i lokat bankowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące układów równań, np. układy równań z trzema niewiadomymi, układy równań z parametrem -stosuje układy równań w trudniejszych zadaniach tekstowych

metodą przeciwnych współczynników w prostych przypadkach		algebraiczne i wzory skróconego mnożenia		
--	--	--	--	--

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował 80% wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocena roczna

BRYŁY OBROTOWE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy charakterystyczne bryły obrotowej (np. kąt rozwarcia stożka) zaznacza przekrój osiowy walca i stożka oraz przekroje kuli oblicza pole powierzchni i objętość bryły obrotowej – w prostych sytuacjach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania dotyczące rozwinięcia powierzchni bocznej walca i stożka – w prostych sytuacjach stosuje funkcje trygonometryczne do obliczania pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w prostych sytuacjach wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych – w prostych przypadkach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje funkcje trygonometryczne i twierdzenia planimetrii do obliczenia pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w złożonych sytuacjach rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w walec i opisanych na walcu rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w stożek i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rysuje odpowiednie przekroje i rozwiązuje zadania dotyczące brył obrotowych i wielościanów wpisanych w inne wielościany wykorzystuje podobieństwo brył i skalę podobieństwa podczas rozwiązywania zadań opisuje funkcją jednej zmiennej pole powierzchni lub objętość bryły i określa jej dziedzinę oraz wyznacza jej największą albo najmniejszą wartość (zadania optymalizacyjne) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące brył obrotowych (również z wykorzystaniem trygonometrii) przeprowadza dowody twierzeń dotyczących związków miarowych w bryłach obrotowych wyprowadza wzory na objętość i pole powierzchni bocznej stożka ściętego

		opisanych na stożku		
--	--	---------------------	--	--

1. PRZYKŁADY DOWODÓW W MATEMATYCE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: - przeprowadza proste dowody dotyczące własności liczb całkowitych	Uczeń: - przeprowadza proste dowody, stosując metodę równoważnego -przekształcania tezy przeprowadza proste dowody dotyczące własności figur płaskich	Uczeń: - przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące własności liczb całkowitych - przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące nierówności, wykorzystując zależność między średnią arytmetyczną a średnią geometryczną	Uczeń: - stosuje metodę równoważnego przekształcenia tezy – w trudnych sytuacjach - przeprowadza trudne dowody dotyczące własności figur płaskich	Uczeń: - przeprowadza dowód nie wprost (np. dotyczący liczb pierwszych)

5. POWTÓRZENIE

Wymagania dotyczące powtarzanych wiadomości zostały opisane w propozycjach przedmiotowego systemu oceniania dla klas pierwszej, drugiej i trzeciej. Z kolei te z zakresu rachunku prawdopodobieństwa i stereometrii są opisane powyżej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował 80% wymagań na ocenę dopuszczającą.